

СУ "ХРИСТО БОТЕВ" - ИВАЙЛОВГРАД

ул. "Волгоград" № 5, тел: 0884764003, e-mail: info-261005@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/Александра Хорозова/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

Програмата за превенция на ранното напускане от училище е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №12/11.09.2026 г. и е утвърдена със Заповед № 20/15.09.2026 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в СУ „Христо Ботев” – гр. Ивайловград е разработена съгласно ЗПУО и в съответствие с рамкови европейски и национални документи, Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България /2021 – 2030/ г. и е съобразена с цели в сферата на средното образование. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище. С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система.

Програмата следва поставените акценти, а именно:

- преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище;
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на учениците.

Програмата се основава на водещи принципи като законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище. С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията на училището. Програмата представя:

- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, дейности по интереси и дейности за преодоляване на обучителни затруднения, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри;
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни; усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

Средно училище „Христо Ботев” – гр. Ивайловград е единствената образователна институция на територията на Община Ивайловград. В началото на учебната 2026/2027 година броят на учениците, обучаващи се в училището, е 261 ученици от I до XII клас и 4 ученици в СО.

В училището има разработена и актуализирана Стратегия за превенция и намаляване дела на отпадащите и преждевременно напусналите образователната система. Но за ефективното прилагане на стратегията и на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици.

Най-често срещаните причини, водещи до риск от отпадане на ученици от училище са:

- икономически - затруднен достъп до образование, поради ниски социални доходи, водещи до заминаване на семействата в чужбина;

- семейни;

- здравословни;

- нисък социално-културен статус на някои семейства;

- голям брой отсъствия по неуважителни и уважителни причини или лоша дисциплина.

Анализът на данните за броя на допуснатите от учениците отсъствия за учебната 2025/2026 година показва, че средно учениците са допуснали по 47.17 отсъствия по уважителни причини, а отсъствията по неуважителни причини са 4.94. Най-рискови са учениците, постъпващи в VIII клас и учениците от професионалните паралелки. Но все още има какво да се желае по отношение на отсъствията на учениците по уважителни и неуважителни причини.

През учебната 2025/2026 година в СУ „Христо Ботев” – гр. Ивайловград няма отпаднали ученици. В СУ „Христо Ботев” – гр. Ивайловград имаше ученици, които системно не посещаваха училище. Предприети бяха следните мерки:

- проведоха се многократни разговори от страна на училищното ръководство, класните ръководители и възпитателите в общезитието със семействата на учениците;

- на учениците бяха наложени санкции;

- проведоха се разговори с представители на отдел „Закрила на детето” към ДСП – Ивайловград и те споделяха, че спрямо учениците са предприети необходимите мерки по компетентност от тях;

- с цел своевременното връщане на учениците в училище и предотвратяване отпадането им от образователната система неколнократно са информирани кмета на Община Ивайловград и зам.-председателя на Екипа за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане на децата и ученици в образователната система в задължителна предучилищна и училищна възраст за съдействие за разрешаване на възникналия проблем и предприемане на мерки по компетентност.

Във връзка с оптимизиране на процесите и успешното изпълнение на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на учениците в задължителна училищна възраст в Информационната система на механизма /ИСРМ/ са генерирани докладни записки за ученици в риск от отпадане чрез Началника на РУО – Хасково през ИСРМ до Кмета на Община Ивайловград и копие до Областния управител на Област Хасково за налагане на административно наказание на родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за децата и учениците по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Превантивни мерки за намаляване на отсъствията са и периодичното информироване на Дирекция „Социално подпомагане“ за ученици, допуснали над 5 отсъствия по неуважителни причини за месеца. Като най-чести причини за допускане на отсъствия по неуважителни причини класните ръководители посочват закъсненията, отсъствията на пътуващите ученици, бягства от час.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлага се на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическата колегия изискване за повишаване квалификацията на учителите.

В СУ „Христо Ботев“ през предходната година всички учители са участвали в поне една форма на обучение за повишаване на квалификацията си.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- занимания по интереси и извънкласни дейности и изяви;
- занимания в групи по ФУЧ;
- провеждане на консултации по учебните предмети;
- системни разговори с родители и ученици;
- ден на самоуправлението;
- провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност;
- отбелязване на различни празници;

- III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Разработване, изпълнение и мониторинг на политика за намаляване на риска от преждеременно напускане на образователната система чрез целенасочено единно въздействие, създаване на комплекс от мерки и сътрудничество на заинтересованите страни.

Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на свои програми, в резултат на което да намалее броят на учениците в риск от отпадане.

Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училището мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждеременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

В изпълнение целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- подобрени резултати от обучението, измерени от НВО и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всеки ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности;
- повишен обхват в училището чрез насърчаване на записването и редовното посещаване.

Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Индикатори
1. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда - на училищен климат, атмосфера взаимоотношения, управление			

1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в училището			
1.1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците /ежемесечни справки, писма/	Зам.-директор по УД	учебна 2026/2027 година	Бр. отсъствия Бр. преместени ученици
1.1.1.2. Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище чрез изработване на табла и брошури	Директор, класни ръководители	учебна 2026/2027 година	Брой табла, брой брошури
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на Световния ден на водата, Деня на Земята, Ден на самоуправлението, ХИВ-кампанията и др.	Ръководителят на занимание по интереси „Екология”,	учебна 2026/2027 година	Брой проведени кампании Брой участвали ученици
1.1.1.4. Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директор, зам.-директор по УД	учебна 2026/2027 година	Брой извършени проверки
1.1.1.5. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители - анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици - ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки от класните ръководители	Директор, зам.-директор по УД	учебна 2026/2027 година	Брой извършени проверки
1.1.1.6. Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях, изготвяне на списък	Класни ръководители	До 30.11.2026 г.	Изготвен брой регистър
1.1.1.7. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директор, учители	учебна 2026/2027 година	Брой НП Брой проекти

обхванати в целодневната организация на учебния ден	ръководители, учели на групи за ЦДО на учебния ден	2025/2026 година	ученици към момента
1.1.1.9. Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководители на групи за занимания по интереси	учебна 2025/2026 година	Брой обхванати ученици
1.2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище			
1.2.1. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище	Директор	учебна 2025/2026 година	Брой обучени учители
1.2.2. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост	Учителите по предмети	учебна 2025/2026 година	Брой извършени проверки и проведени открити уроци
1.2.3. Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - личностно ориентиран подход	Учителите	учебна 2025/2026 година	Брой проверки
1.2.4. Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати	Учителите	учебна 2025/2026 година	Резултати от обучението
1.2.5. Анализ на движението на учениците и причини за напускането им	Зам.-директор по УД	учебна 2025/2026 година	Брой напуснали ученици
1.3. Достъп до качествено образование за деца и ученици със СОП			
1.3.1. Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП: - осигуряване на допълнителна подкрепа - прилагане на единна методика за оценяване	Учителите, работещи с ученици със СОП	учебна 2025/2026 година	Брой разработени ИОП
II. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ			
НА УЧИЛИЩЕ			

2.1.1. Ангажиране на родителската общност с цел повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство	Зам.-директор по УД	учебна 2025/2026 година	инициативи
2.1.2. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи	Директор, зам.- директор по УД и класни ръководители	учебна 2025/2026 година	Брой срещи
2.1.3. Сътрудничество с различни организации - Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“ и др.	Зам. -директор по УД	учебна 2025/2026 година	Брой срещи
2.2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
2.2.1. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	учебна 2025/2026 година	Брой проведени срещи
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители	учебна 2025/2026 година	Брой инициативи
III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО			
НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
3.1. Отчет на дейностите и мерките по програмата	Зам. - директор по УД	м. VI.2026 г.	Брой отчети